

STENOGRAFSKE BELEŠKE
NARODNE SKUPŠTINE
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 2

BEOGRAD 1933 GODINE

KNJIGA 7

LVIII REDOVNI SASTANAK

NARODNE SKUPŠTINE
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ODRŽAN 19. OKTOBRA 1933 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO:

Potpredsednik

Dr. AVDO HASANBEGOVIĆ

Sekretar

MILAN MRAVLJE

Prisutni su g.g. Ministri: Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja **Ivan Pucelj**, Ministar bez portfelja **dr. Hamdija Karamehmedović**, Ministar unutrašnjih poslova **Živojin Lazić**, Ministar za fizičko vaspitanje naroda **dr. Lavoslav Hanžek**.

POČETAK U 10,45 ČASOVA.

SADRŽAJ:

Pre dnevnog reda: 1 — Čitanje i usvajanje zapisnika LVII redovnog sastanka;

2 — Saopštenje izveštaja Administrativnog odbora o pregledu skupštinskih računa;

3 — Saopštenje o podnošenju interpelacije narodnog poslanika **Alojzija Pavličića** na Pretsednika Ministarškog saveta o penzionisanju sudija Upravnog suda u Celju;

4 — Otsustva narodnih poslanika.

Govornici: **Alojzije Pavličić**, Ministar unutrašnjih poslova **Živojin Lazić**.

Dnevni red: Prečes i usvajanje izveštaja Imunitetnog odbora od 14 juna 1933 g. o izdavanju sudu narodnih poslanika.

Govornici: Izvestilac **dr. Mirko Ivandekić-Ivković**. Usvajanje rezolucije o prenošenju nesvršenih predmeta u saziv Narodne skupštine od 20 oktobra 1933 do 20 oktobra 1934 godine.
Saopštenje Ukaza Nj. V. Kralja o zaključenju I redovnog saziva Narodne skupštine.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Otvaram LVIII redovni sastanak Narodne skupštine. Izvolite čuti zapisnik prošlog sastanka.

Sekretar Milan Mravlje pročita zapisnik prošlog sastanka.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima li

kakva primedba na zapisnik? (Nema) Primedaba nema, zapisnik je primljen. Izvolite čuti jedan odborski izveštaj.

Sekretar Milan Mravlje (čita): Administrativni odbor, podnosi Skupštini na rešenje svoj izveštaj o pregledu skupštinskih računa za vreme od 8 jula do 7 oktobra 1933 g., koji glasi:

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije
ADMINISTRATIVNI ODBOR

Br. 47.

17 oktobra 1933 god.
u Beogradu.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Administrativni odbor Narodne skupštine izvršio je preko svoja tri člana pregled računa Narodne skupštine za vreme od 8 juna 1933 do 7 oktobra 1933 godine zaključno i na osnovu § 128 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini ima čast podneti svoj izveštaj o nadenom stanju.

I O stanju kase:

Da je po dnevniku kase za budžetsku 1933/34 godinu naden ostatak u . . . Dinara 2,348.030,82 koji se nalazi u kasi u sledećoj moneti:

- a) u gotovom novcu . . . din. 1,738.030,82
 b) u priv. izdacima . . . „ 610.000.—

Svega Dinara 2,348.030,82

i da je prema ovome stanje kase ispravno.

Prilaže se pod /1 izvod primanja i izdavanja iz koga se vidi stanje i po mesecima.

Izvršen je pregled dokumenata primanja i izdavanja i nađeno je, da su dokumenta ispravna i pokazane sume u dnevniku kase pravilno uknjižene.

II O stanju partijskih računa:

Po kreditu za 1933/34 godinu od 1 aprila do 7 oktobra 1933 godine odobreno je i primljeno Dinara 18,872.419.— a utrošeno za ovo vreme:

- a) na narodne poslanike . . . din. 12,802.941.—
 b) na osoblje . . . „ 1,817.910,10
 v) na mater. troškove . . . „ 2,072.063,22
 Svega utrošeno . . . „ 16,692.914,32

i da je ostalo za 8 oktobar 1933 godine dinara 2,179.504,68.

Prilaže se pod /2 pregled odobrenog, izuzetnog i utrošenog kredita i po pozicijama.

III Po depozitnim sumama:

Na dan 7 oktobra 1933 godine nađeno je gotovine . . . Dinara 168.526,14

Prilaže se izvod pod /3 iz koga se vidi čiji su depoziti.

Kada se saberu ostaci ovih partijskih računa i to:

- 1) Po kreditu za 1933/34 . . . Dinara 2,179.504,68
 2) Po depozitima . . . „ 168.526,14

Iznosi isti ukupni ostatak u Dinara 2,348.030,82 koji je pokazan i po dnevniku kase.

Prema ovome i sume partijskih računa su ispravno pokazane.

Administrativni odbor u sednici svojoj od 17 oktobra 1933 g. primio je ovaj pregled računa kao ispravan i s toga mu je čast predložiti Narodnoj skupštini da izvoli dati razrešnicu naredbodavcu i računopolagačima i za predlagane račune od 8 juna do 7 oktobra 1933 godine pošto su pregledani računi do 7 juna 1933 godine odobreni od strane Narodne skupštine na sednici LIV redovnog sastanka od 25 jula 1933 godine.

Sekretar,

Omer Kajmaković, s. r.

Pretsednik

Administrativnog odbora,

Vasilije Trbić, s. r.

U vezi sa prednjim pregledom računa, Administrativni odbor predlaže Narodnoj skupštini na rešenje i raspored angažovanja i utroška kredita iz prošle budžetske godine u sumi od 2 i po miliona dinara, prema predlogu Pretsednika Narodne skupštine R.Br. 621 od 29 marta 1933 godine, i odluci Administrativnog odbora donesenoj na sednici od 24 jula 1933 godine A.O.Br. 46/33.

Pretsednik

Administrativnog odbora

Vasilije Trbić, s. r.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Narodna skupština ovaj izveštaj? (Prima). Objavljujem da je izveštaj Administrativnog odbora o pregledu skupštinskih računa za vreme od 8 jula do 7 oktobra 1933 g. primljen. Izvolite čuti interpelacije.

Sekretar Milan Mravlje (saopštava): G. Alojzij Pavlič, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Pretsednika Ministarskog saveta o penzionisanju sudija Upravnog suda u Celju i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima reč g. Alojzij Pavlič da obrazloži prvenstvo svoje interpelacije.

Alojzij Pavlič: Gospodo narodni poslanici, uputio sam interpelaciju na g. Pretsednika Kraljevske vlade zbog penzionisanja sudija Upravnog suda u Celju i tražio za nju hitnost i prvenstvo ispred svih ostalih. Neću da ulazim u suštinu interpelacije da ne budem kažnjen ja kao Slovenac, kao što su već bili kažnjeni jedan Hrvat i jedan Srbin, jer smatram da je bolje da dam ove dijurne gladujućim familijama u Trbovlju, u srezu u kome sam ja poslanik. Zbog toga ću obrazložiti samo hitnost interpelacije.

Upravne sudije u Celju doneli su rešenje osnovano na pozitivnim zakonima u ime Nj. Veličanstva, da se poništi odluka Kr. Banske uprave u Ljubljani, kojom su bili konfinirani g.g. Ministar dr. Korošec i drugovi po § 12 Zakona o zaštiti države. Sudije nisu pristale dr. Korošca, nisu punktaši, a još manje komitaši (Žagor), oni su doneli samo jedno sasvim zakonsko rešenje. Oni su mirni privatni ljudi, najbolji juristi u Dravskoj banovini (Žagor). A šta se je desilo odmah posle ovog rešenja? Bili su telegrafski penzionisani na zahtev g. dr. Kramera Ministra bez portfelja (Žagor). Zato ja tražim prvenstvo i hitnost ispred ostalih za ovu interpelaciju. Šta to znači, da se sudija, kad donese propisno zakonsko rešenje, koje je osnovano na pozitivnim zakonima, zbog toga penzionise? To znači, da se država nalazi u izvanrednom zakonskom stanju i prema rečima Sv. Augustina (Smeh i Žagor): »Civitas sine iustitia, quid est aliud nisi latrocinium, et etiam latrones habent suum ducem«, što znači da država za koju ne važi pravda, da je to hajdučija, jer i sami hajduci imaju svoga vodu. (Žagor i smeh). Zato predlažem Narodnoj skupštini da se o toj stvari debatira, i da se donese jedna resolucija, pošto ovakvi slučajevi nisu do sada poznati. Oni su jedinstven primer u Evropi. Ni u Obrenovićevoj Srbiji nije se dešavalo da bude jedan sudija, koji je doneo rešenje osnovano na zakonskim propisima, penzionisan i da bude kažnjen (Gliša Tadić: Gde su dokazi da su oni bili zbog toga penzionisani?) Ako je g. dr. Korošec bio kriv, neka se izvede pred sud, a ne da se konfinira. Ja nisam nikako zagovornik g. dr. Korošca, jer ja bi to isto tražio i za g. Kramera, ako bi se i on progonio. Meni je samo za pravdu i meni je zato da naša država bude kulturna i da se ne dešavaju ovake stvari, i neka znaju i oni koji to rade, da i za njih važi rimska poslovice: »Sicut hodie tu mihi, sic cras ego tibi«. — Kako ti danas meni, tako ću ja sutra tebi! I zato, gospodo, ja tražim da se odluka Ministarskog saveta poništi i da se donese resolucija po ovoj stvari. Ako se mojoj stvari ne izade u susret, biće to onda jedan evropski skandal. (Žagor i smeh).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima reč Ministar unutrašnjih poslova g. Živojin Lazić da se izjasni o traženju prvenstva.

Ministar unutrašnjih poslova Živojin Lazić: U ime Kraljevske vlade izjavljujem da traženo prvenstvo ne primam.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Pošto Kraljevska vlada ne prima hitnost, pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo (Ne prima). Traženo prvenstvo nije primljeno. Izvolite čuti molbe za odsustva narodnih poslanika.

Sekretar Milan Mravlje (čita): G. Milan Milić, narodni poslanik, moli za 10 dana odsustva zbog bolesti.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Odobrava li Narodna skupština traženo odsustvo? (Odobrava). Objavljujem da je traženo odsustvo narodnom poslaniku g. Milanu Miliću odobreno.

Prelazimo na dnevni red: pretres izveštaja Imunitetnog odbora od 14 juna 1933 g. o izdavanju sudu narodnih poslanika. Ima reč izvestilac Imunitetnog odbora g. dr. Mirko Ivandekić-Ivković.

Izvestilac dr. Mirko Ivandekić-Ivković: Gospodo narodni poslanici, Imunitetnom odboru čast je podneti Narodnoj skupštini sledeći izveštaj:

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije
IMUNITETNI ODBOR

Br. 125
14 juna 1933 god.
u Beogradu

NARODNOJ SKUPŠTINI

Imunitetni odbor primio je preko Pretsedništva Narodne skupštine zahteve Gospodina Ministra pravde za odobrenje produženja krivičnog postupka protivu g. g. narodnih poslanika i to:

Dr. Gligorija Tadića (pet predmeta) Br. 64 po traženju sudbenog stola u Petrinji za delo iz §§ 397 i 334 St. I kriv. zakona;

Br. 69 po traženju Kr. Sudbenog stola u Petrinji za dela iz § 139 kriv. zakona Br. 78 po tužbi Dr. Svetozara Stričevića za dela iz §§ 139 i 302 kriv. zakona;

Br. 90 po traženju Kr. Kotarskog suda u Zagrebu za dela iz § 302 kriv. zakona;

Br. 123 po tužbi Dušana Bojića za delo iz § 298 kriv. zakona;

Branka Avramovića (trinaest predmeta) Br. 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118 i 119 po tužbama Saveza srpskih zemljoradničkih zadruga, Voje Đorđevića i Jovana Durmana za dela iz člana 52 i 54 Zakona o štampi;

Nikole Stajkovića Br. 122 po tužbi Voje Đorđevića za delo iz člana 52 i 54 Zakona o štampi;

Miloša Dragovića Br. 59 po tužbi Čire Milića za delo iz § 297 kriv. zakona;

Stana Rapea Br. 67 po traženju Deželnog sodišča u Ljubljani za dela iz člana 52 i 55 Zakona o štampi;

Antona Cerera Br. 66 po traženju Deželnog sodišča u Ljubljani za delo iz § 302 kriv. zakona;

Ivana Radića Br. 65 po traženju Kr. Kotarskog suda u Dugom Selu za dela iz §§ 162, 165 i 302 kriv. zakona i Br. 73 na tužbu Marije Radić za dela iz §§ 181, T. 1 i 247 kriv. zakona;

Dr. Živka Petričića Br. 55 za delo iz § 301 kriv. zakona po tužbi Dorda Petrovića i

Božidara Glavičkog Br. 52 za delo iz § 319 kriv. zakona po tužbi Ljubisava Jovanovića.

Na četvrtoj svojoj sednici, održanoj na dan 14 juna 1933 godine, Imunitetni odbor je rasmotrio sve gore pomenute predmete i ceo optužni materijal, pa mu je čast, na osnovu člana 74 Ustava i § 110 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini predložiti Narodnoj skupštini sledeće:

Da se po svima predmetima Dr. Gligorija Tadića, Branka Avramovića, Nikole Stajkovića, Miloša Dragovića, Stana Rapea, Antona Cerera, Dr. Živka Petričića i po prvom predmetu Br. 65 Ivana Radića, ne odobri produženje krivičnog postupka jer Odbor nalazi, da za to nema dovoljno opravdanih razloga.

Da se po predmetima Ivana Radića Br. 73 i Božidara Glavičkog Br. 52 odobri produženje krivičnog postupka.

Odboru je čast dostavili Skupštini ovaj izveštaj, s molbom da ga u svemu izvoli usvojiti.

Za izveštioce po ovim predmetima Odbor je odredio g. g. Dr. Mirka Ivandekića i Dr. M. Popovića.

Za sekretara,
Ivan Lončar, s. r.

Pretsednik
Imunitetnog odbora,
Dr. Milan Sekulić, s. r.

Članovi:

Dr. M. Ivandekić, s. r., M. Dobrovoljac, s. r., dr. Gligorije Tadić, s. r., dr. Milan Popović, s. r., dr. Matej Perić, s. r., dr. Mirko Došen, s. r., dr. Franja Gruber, s. r., A. Klinc, s. r., Mih. Durić, s. r.

Gospodo narodni poslanici, Imunitetni odbor stao je na to stanovište, da se po svima predmetima, gde se radi o uvredi i kleveti, obzirom na to, da je ovde reč o političkom radu pojedinih narodnih poslanika, ne odobri produženje krivičnog postupka, jer Odbor nalazi da za to nema dovoljno opravdanih razloga, i jer se tu radi o političkom radu narodnih poslanika. Imunitetni odbor nije mogao da stekne uverenje, da bi ova gospoda narodni poslanici mogla da rade neke stvari iz mržnje, ili zlobe, ili kakve zle pakosti, i s toga je došao do uverenja, da se ta gospoda narodni poslanici ne izdadu sudu.

Naprotiv, tamo u predmetima gde nema reči o uvredi, ili o kleveti, nego o kakvim drugim deliktima, kao što je slučaj sa deliktom g. Ivana Radića, gde se radi o telesnoj povredi, odbor je stao na gledište da se za takav postupak g. Ivan Radić izda sudu.

Isto tako i u slučaju g. Božidara Glavičkog, gde se radi o utaji iz koristoljublja, odbor je stao na gledište, da se on može izdati sudu.

S toga molim Narodnu skupštinu da izvoli primiti ovaj izveštaj Imunitetnog odbora. (Odobranje).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Gospodo poslanici, izvolite zauzeti svoja mesta, jer će se glasati sedenjem i ustajanjem po ovom predmetu.

Glasaće se najpre po prvom delu predloga Imunitetnog odbora. Gospoda koja su za predlog izvoliće sedeti, koji su protiv predloga izvoliće ustati. Da li Narodna skupština prima prvi deo predloga Imunitetnog odbora? (Prima). Prvi deo predloga Imunitetnog odbora je primljen. Isto tako glasaće se sedenjem i ustajanjem po drugom delu predloga Imunitetnog odbora. Gospoda koja su za predlog sedeće, koja su

protiv predloga ustaće. Prima li Narodna skupština drugi deo predloga Imunitetnog odbora? (Prima — ne prima). Objavljujem da je drugi deo predloga Imunitetnog odbora primljen većinom glasova.

Gospodo narodni poslanici, time je današnji dnevni red iscrpljen.

Izvolite čuti jednu rezoluciju.

Sekretar Milan Mravlje (čita):

Predlažem Narodnoj skupštini sledeću

REZOLUCIJU

Narodna skupština odlučuje:

Da se prenesu u redovan saziv Narodne skupštine od 20 oktobra 1933 godine do 20 oktobra 1934 godine: svi nesvršeni vladini i poslanički zakonski predlozi; svi zahtevi Ministra pravde za izdavanje poslanika sudu; svi odborski izveštaji po nesvršenim vladinim, poslaničkim i zakonskim predlozima i izveštaj Imunitetnog odbora o izdavanju poslanika sudu; sve odluke Odbora za molbe i žalbe po pojedinim molbama i žalbama kao i sve molbe i žalbe upućene skupštinskom Odboru za molbe i žalbe do 19 oktobra 1933 godine; svi nesvršeni predmeti koji spadaju u nad-

ležnost Finansijskog odbora Narodne skupštine po finansijskim i drugim zakonima; sve neodobrene uredbe Ministarskog saveta.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Narodna skupština ovu rezoluciju? (Prima!) Rezolucija je primljena.

Gospodo, pošto se po čl. 60 Ustava sutra u 9 časova sastaje Narodna skupština u novi redovan saziv, to molim Narodnu skupštinu da me ovlasti da mogu zapisnik današnje sednice sam potpisati i objaviti.

Prima li Skupština ovaj moj predlog? (Prima!) Ovaj predlog je primljen.

Izvolite čuti Ukaz Njegovog Veličanstva Kralja, koji će pročitati G. Ministar unutrašnjih poslova g. Živojin Lazić. Ima reč Ministar unutrašnjih poslova g. Živojin Lazić.

Ministar unutrašnjih poslova Živojin A. Lazić: (Čita):

»MI

ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra unutrašnjih poslova, a po saslušanju Našeg Ministarskog saveta i na osnovu čl. 32 i 60 Ustava,

REŠILI SMO I REŠAVAMO:

da se sednice Narodne skupštine sazvane Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine i otvorene Ukazom od 20 oktobra 1932 godine, — zaključče čitanjem ovog Ukaza, i da se Narodna skupština sazove u redovan saziv za 20 oktobar 1933 godine.

Naš Ministar unutrašnjih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

19 oktobra 1933 god.

u Niškoj Banji.

Ministar unutrašnjih poslova,

Živ. A. Lazić, s. r.

ALEKSANDAR, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta

dr. Milan Srškić, s. r.

Ministar bez portfelja

dr. Albert Kramer, s. r.

Ministar socijalne politike i

narodnog zdravlja

Ivan Pucelj, s. r.

Ministar bez portfelja

dr. H. Karamehmedović, s. r.

Ministar bez portfelja

dr. Drag. S. Kojić, s. r.

Ministar trgovine i industrije

dr. Ilija Šumenković, s. r.

Ministar pravde

Božidar Maksimović, s. r.

Ministar saobraćaja

Lazar Radivojević, s. r.

Ministar bez portfelja

dr. Budislav-Grgur Anđelinović, s. r.

Ministar vojske i mornarice

armijski general

Drag. Ž. Stojanović, s. r.

Ministar šuma i rudnika

Pavao Matica, s. r.

Ministar finansija
dr. Milorad Đorđević, s. r.
 Ministar gradevina
dr. Stjepan Srkulj, s. r.
 Ministar inostranih poslova
Bogoljub D. Jevtić, s. r.
 Ministar unutrašnjih poslova
Živojin A. Lazić, s. r.
 Ministar prosvete
dr. Radenko Stanković, s. r.
 Ministar fizičkog vaspitanja naroda
dr. Lavoslav Hanžek, s. r.
 Ministar poljoprivrede
dr. Ljubomir Tomašić, s. r.

(Narodni poslanici saslušali su čitanje Ukaza stojeći i po pročitavanju istog odazvali se burnim i složnim usklicima: Živeo Kralju!)

Potpredsednik **dr. Avdo Hasanbegović**: Današnju sednicu zaključujem.
 Sednica je zaključena u 11 časova.

INTERPELACIJA

narodnog poslanika prof. Pavliča Alojzija na Pretsednika Ministarskog saveta zbog penzionisanja **dr. Vrtačnika**, **dr. Steske**, **dr. Likarja**, sudija Upravnog suda u Celju, zbog predmeta **dr. Korošca Antona** i drugova.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Na osnovu § 71 i 72 Zakona o poslovnom redu podnosim ovu interpelaciju:

Ministar predsednik n. r. g. **Dr. Anton Korošec**, ministar n. r. g. **Dr. Fran Kulovec**, g. **Dr. Marko Natlačen**, g. **Dr. Fran Ogrizek** digli su tužbu Upravnom sudu u Celju protiv rešenja Kr. Banske uprave u Ljubljani zbog nezakonitog postupka i nezakonito sprovedene konfinacije na osnovu § 12 Zakona o zaštiti države. Upravni sud u Celju iz formalnih razloga poništio je odluku Kr. Banske uprave u Ljubljani. A šta se desilo? Odmah su bili po traženju ministra bez portfelja g. **Kramera Alberta** penzionisani predsednik Upravnog suda **Dr. Vrtačnik** i njegovi drugovi **Dr. Steska** i **Dr. Likar** u Celju.

Gospodine predsedniče,

1 — Je li Vam protivzakonito rešenje Kr. Banske uprave poznato?

2 — Šta mislite preduzeti da se g. **Dr. Korošec** i drugovi puste na slobodu i da se protivzakonita konfinacija ukine?

3 — Da li ste svestni, da se ovakvim postupkom ruši temelj pravne države kad sudije donose rešenje u ime Nj. Veličanstva koje su pozitivnim veljanim zakonima osnovane i koji se zbog toga kažnjavaju? Molim za hitnost ove interpelacije i prvenstvo između sviju ostalih.

Primate Gospodine Pretsedniče i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

18 oktobra 1933 god.

u Beogradu.

Prof. Pavlič Lojze Jan, s. r.
 narodni poslanik.

